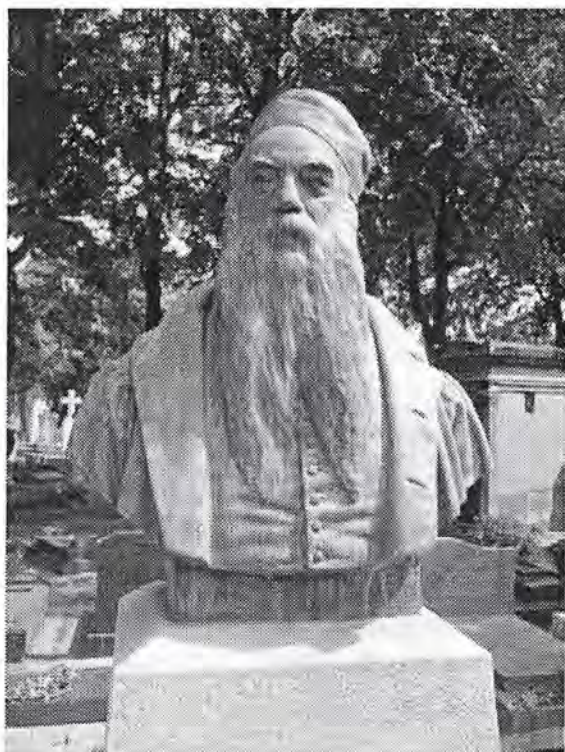

Francois Rude, Beeldhouwer Ron de Haan

Vele jaren geleden heeft de PKN een viertal postkaarten uitgegeven waarop figurale Franse pijpen staan afgebeeld. Eén daarvan, een man met een lange baard en een scheefstaande muts op z'n hoofd, intrigeerde mij in het bijzonder. Blijkbaar was bij het drukken van de postkaarten niet bekend wie er was afgebeeld. Véél later kreeg ik de subtiel geëmailleerde pijp in mijn bezit.

De pijp is in haute reliëf op de rechterzijde van het manchet gemerkt met LF en op de linkerzijde met het vormnummer 748 in een omlijsting van alcante en/of bloemachtige versieringen. Dit verwijst naar een product uit de fabriek van Fiolet in Givet. Tot op heden zijn mij géén

andere pijpen bekend met deze voorstelling ook niet bij de zo bekende concurrenten Gambier en Dumeril Leurs. In alle in mijn bezit zijnde catalogi komt ook een dergelijke afbeelding niet voor. De afgebeelde persoon is mij inmiddels bekend en wel Francois Rude, een zeer beroemde beeldhouwer (geboren 4 jan. 1784 in Dijon en overleden 3 nov. 1855 in Parijs).

*Bronzen borstbeeld op het graf
van Rude, gemaakt door P. Gabet.*

Tijdens ons recent bezoek in juni aan Parijs, i.v.m. een tabacologie veiling, hebben Marieke en ik ook het "Cimétière Montparnasse" bezocht en na enig zoeken was het graf van Francois Rude zo gevonden. Het grafmonument

bestaat uit een grote zuil van marmer met daarbovenop een prachtig bronzen borstbeeld van Francois Rude. De grote gelijkenis met de pijp van Fiolet viel direct op en dat bracht mij op het idee om hierover een artikel te schrijven.

Jeanne d'Arc, 1852. Dit beeld staat in het Louvre in Parijs.

Tot zijn 16e werkte hij in de smederij van zijn vader als smid-kachelmaker en daarna rond 1800 ontwikkelde hij zich in het tekenen en kreeg later les van Francois Devosges. Een door Francois Rude gemaakt borstbeeld van zijn vroegere leermeester is te bezichtigen in het Musée des Beaux Arts in Dijon. In 1809 ging Francois naar de Ecole des Beaux Arts in Parijs waar hij leerling werd van Pierre Cartellier en in 1812 won hij de prestigieuze "Grand Prix de Rome". Als Bonapartist voelde hij zich gedwongen, na de politieke omwenteling in Frankrijk in 1815, zich elders te vestigen. In de periode 1815-1826 verhuisde Francois Rude daarom tijdelijk naar Brussel, nu België toen deel van het in 1815 herrezen Koninkrijk der Nederlanden, waar hij o.a opdracht kreeg voor het maken van 9 bas-reliëfs voor de koninklijke paleizen in Tervuren, helaas zijn al deze reliëfs verloren gegaan door brand.

Veel van zijn beeldhouwwerken zijn in musea te vinden zoals het bekende beeld van Jeanne d'Arc uit 1852 in het Louvre. Zijn grootste succes behaalde hij echter in 1833 met het beeld "de Napolitaanse vissersjongen

spelend met een schildpad” waarvoor hij het erekruis van het Légion d’Honneur kreeg. Dit beeld is ook te vinden in het Louvre. Als gevolg hiervan kreeg hij de opdracht voor het vervaardigen van “alle” friezen voor de Arc de Triomphe en één groep met de titel “Departs de Volontaires de 1792” beter bekend onder de naam “la Marseillaise”, dit werk heeft gezorgd voor zijn onsterfelijkheid (zie foto) .

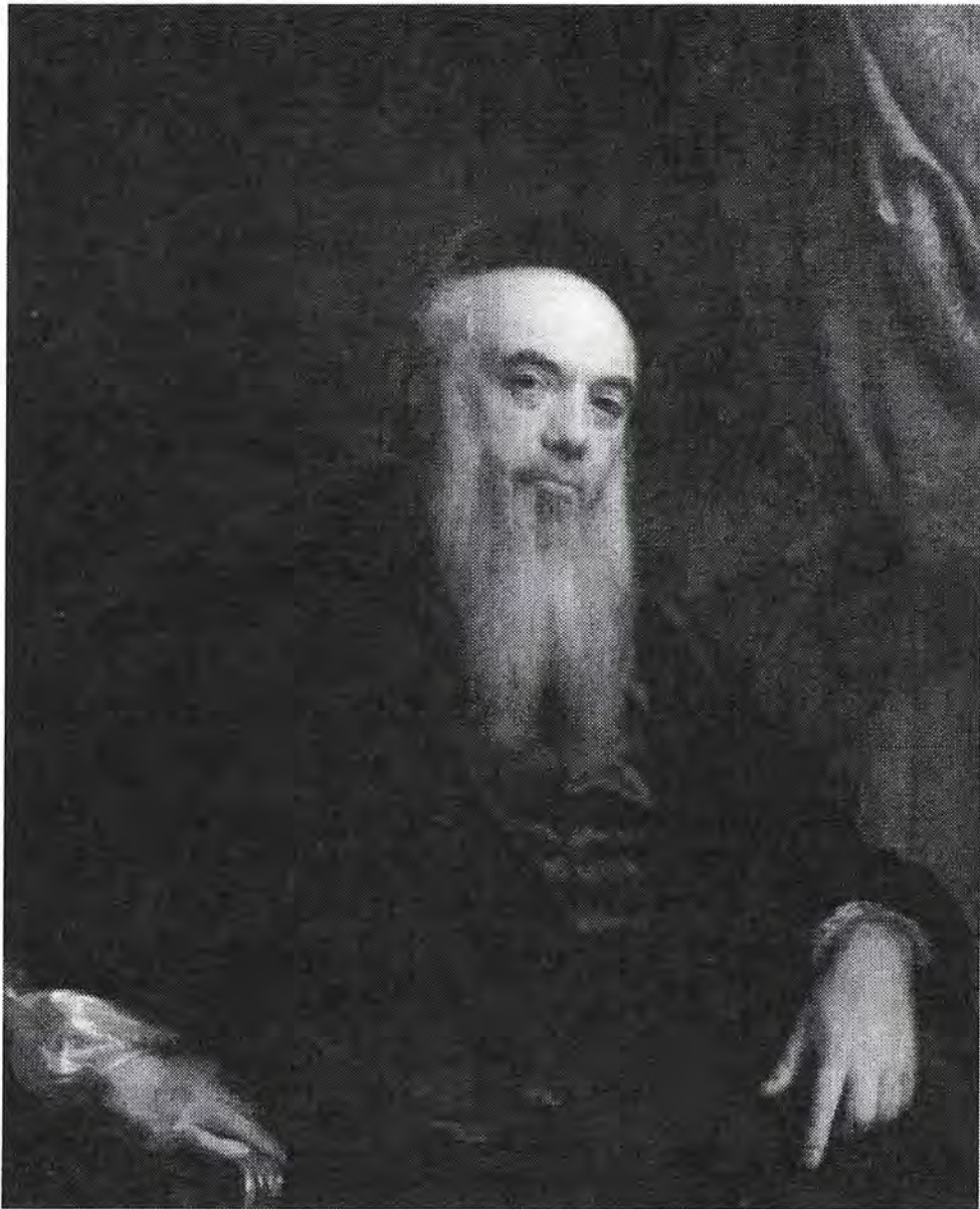
Francois Rude trouwde op 25 juli 1821 in Brussel met de kunstschilderes Sophie Frémiet (1797-1867) dochter van een fervent Bonaparte aanhanger. Zij heeft in 1842 een prachtig schilderij van de toen 58 jarige Francois gemaakt (zie foto) . Hij overleed in november 1855 en een jaar na zijn dood heeft zijn stiefzoon Jean-Baptiste Paul Gabet (1815-1876) in september 1856 een prachtig borstbeeld in brons gemaakt welke nu het graf van Francois siert (zie foto grafmonument en naam P.Gabet).

Één van de reliëfs op de Arc de Triomphe, gemaakt door Rude. Dit werk staat bekend als “la Marseillaise”.

Het Musée Rude werd in 1947 geopend en bezit o.a. alle gegoten gipsen afgietsels van zijn werken verworven tussen 1887-1910. Het is gevestigd in de 11e eeuwse kerk Saint Etienne in Dijon.

Conclusie:

Francois Rude, zo treffend afgebeeld op het schilderij gemaakt door zijn vrouw, het grafmonument door zijn stiefzoon en de vele gravures, vertonen grote overeenkomsten in expressie, opbouw en vormgeving. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Fiolet deze voor Francois Rude zo karakteristieke pose heeft overgenomen in zijn manchetspijp. Of de pijp een verkoopsucces was betwijfel ik sterk daar ik tot op heden nog nooit een goed gerookt exemplaar ben tegengekomen. De ongerookte exemplaren zijn dus blijkbaar afkomstig uit onverkochte winkelvoorraden.

Het schilderij van Francois Rude gemaakt door zijn vrouw Sophie Rude

Francois Rude
Fiolet à st Omer

Behorende bij het
artikel op pag. 2176

